

1940 MÁJ. 10

IX

IFJU ÉVEK

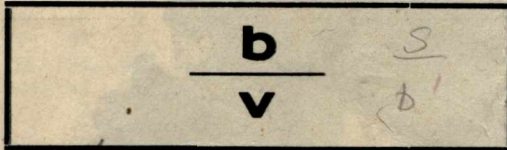
VATER

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenként 2 pont).

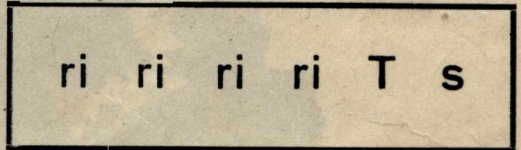
Véreb

Czinkotszky István

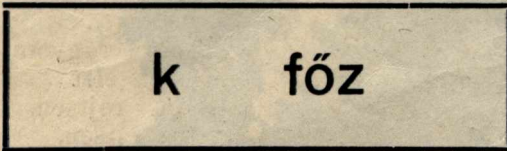
Figüris

Szeberényi Tamás

Görszék

Réthy Béla

TRÉFASZÁMTAN.

(6 pont.)

Vajda Gizella

Pacsirta

$$x = \frac{a-b}{2} + (c-d) + \frac{(e+f)-g}{2}$$

Meghatározások:

- a délamerikai síkság
- b római ezer
- c ragasztószer
- d lekvár
- e kopasz
- f ügyirat
- g egymásra tesz
- x madár

SZÁMREJTVÉNY.

(2 pont.)

Kossuth Tivadar.

1,	2,	4,	8,	16
1,	4,	16,	64,	256
1,	3,	7,	15,	31?

Ha megvizsgáljuk a sorokat, bizonyos szabályszerűséget találunk mindegyikben. — Ezen szabályszerűségek szerint továbbhaladva írjuk fel minden sor ötödik számát!

SZÁMREJTVÉNY.

(5 pont)

Kossuth Tivadar

- 20, 11, 30, 38, 16, 27, 40, 36, 18, 25, 35, = Öreg ember sokkal rendelkezik
- 14, 19, 10, 23, 37, 17, 29 = Kiváló hadvezér
- 15, 33, 13, 21, 9, 12 = Sróf *Csavar*
- 32, 26, 22, 39, 28, 3 = Csillagít
- 7, 31, 8, 6 = Fedél
- 5, 4, 24 = Ilyen szó is van *TETŐ NEV*
- 34, 2 = Kötőszó
- 1-40 = Csokonai idézet.

NAP 0

Pontversenyünk állása: Albrecht Győző 190, Algöver Mihály 192, Ambrózy Árpád 14, Andreics Etus 28, Bánki Zoltán 69, Bányai László 105, Becskö Zsuzsanna 138, Borbély Károly 137, Boros János 124, Bruckner József 177, Czinkotszky István 192, Farkasfalvi Mauchs Imre 47, Farkas János 58, Gálik József 74, Gedőváry Lilike 101, Gubucz István 49, Gulyás Mihály 187, Gyimóthy Margit 10, Györe János 187, Habersack Oszkár 23, Hegyi István 103, Herrstein Gyula 113, Hibbey Csaba 185, Horváth István 129, Jankó Miklós 76, Jekisa Ervin 16, Karácsony Gyula 110, Kéry János 127, Kliment Miklós 194, Kóródy Júlia 10, Kilczér Gyula 194, Kossuth Tivadar 194, Kovács András 92, Kozma Márta 134, Kraft György 7, Lakatos György 171, Laub János 49, Ledzényi András 146, Máczay Lajos 194, Mestyán

Gyula 12, Mucsi Endre 12, Nagy Sándor 23, Odorfer Magda 194, Orbán László 54, Pataki Lenke 166, Potyondi Gyula 60, Réthy Béla 147, Réti Ernő 98, Sándor Judit 189, Schmidt Gusztáv 182, Schrikker Aliz 31, Schuller Aranka 37, Sebestyén Sándor 10, Steiner Iván 169, Szeberényi Tamás 85, Szohor Miklós 194, Szokolay Pál 191, Szórády István 194, Tarján László 48, Terray László 194, Tertinszky Edit 37, Träger Herbert 135, Unger László 187, Vajda Gizella 79, Valent Béla 171, Wagner Ibolya 86, Zahorán Judit 25, Zeisler György 102, Zorkóczy Gábor 181.

Az áprilisi szám rejtvényeinek megfejtésért könyvjutalmat nyert: Réthy Béla, Békéscsaba, Szt. István-tér 6. és Valent Béla, Budapest, X., Martinovics-tér 41/b.

Eddig elérhető legnagyobb pontszám:

28,	23	26	30	20	16	28	23	24
51	77	107	127	143	171	194	218	

11, 26, 26, 24, 23, 24, 21, 22

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1940. MÁJUS.

XVIII. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM.

SZEMÉLYTELEN IGÉK

Olyan soká kell néha várni rá,
de aztán eljő a csoda:
Sok csillanó csepp áldva hull alá.
Esik.
Gomolygó felhők meg-megzengenek,
hegyek morajlanak feleletet.
Dörög.
S hulló eső, gyújtó villám mögött,
aki cselekszik, aki élve él;
örök.

Esik, villámlik, havazik, dörög . . .
Személytelen igék.
Sok ige közt igénytelen csapat.
Bár tudnék sok ilyen igét!

Tele van igével az életem:
Teszek-veszek, élek, járok-kelek . . .
de tudom jól, nem személytelenek.
Tudom, még én szolgállok, én mosolygok,

tudom, még én írok, én látok, érzek.
S irigye lettem villámnak, viharinak.
Irigye a személytelen igének.
— Csodálatos, boldog titokra vágyom:
mosoly, szolgálat, cselekedet, élet
ne tőlem legyen, valaki Más rejtsen.
Szűntelen csendes alázatba ejtsen,
hogy már nem én!
Legyen így. Legyen napról-napra több
személytelen igém.
Vesszek bele a dörgő akaratba.
Aki a viharinak a szárnyat adja,
adjon nekem.
Áldó esőként hullasson el szerte
a földeken.
S az életem sok égi cseppre válva,
ha elperreg:
E s i k — szóljanak felfelé tekintve
az emberek.

Turmezei Erzsébet

Készen a meggyújtásra

Gyertyát ... azért gyujtanak, ... hogy gyertya-
tartóba tegyék és fényljék mindazoknak, akik
a házban vannak. Máté 5:15.

A gyertya még nem világosság. Beviheték egy sötét helyiségbe százezer gyertyát, mégis ugyanolyan vak sötétség marad, ha nincs a sok gyertyához egyetlen szál gyufám sem. Kínos dolog lehet az ilyesmi. Hatalmas gyertyarakta-
rakban sötétben botorkálni, mert hiányzik a gyújtó tűz. Egy szikrányi sincs a birtokomban...

Igy botorkálunk mi lelki nevelők is az ifjúság között. Mindegyik egy-egy gyertyaszál. Kiöntjük a viaszát egyenesre, csiszoljuk simára, keverjük a legjobb anyagokból, igyekszünk minden salakot kicsapni belőle, sokat adunk a formára, esztétikai szépségre is, behúzzuk a lelket, a belet is: alapos és bőséges ismereteket Jézus Krisztusról, az Isten Fiáról, a Megváltóról, az ember elveszett, bűnös állapotáról, Isten országa törvényeiről, eddig kiépült megvalósulási formáiról, harcairól, kritikájáról, velünk való terveiről, a jövőendő lehetőségeiről, feladatairól, felelősségeiről, egy szóval mindenről, ami „egy szükséges dolognak” nevezetik égen és földön, csak tüzet gyújtó tüzet nem adhatunk szépen formált gyertyáinknak...

Ez a mi erőtlenségünk. Ezért olyan nagy a sötétség. Ezért látszik olyan „hiábavalónak” minden fáradozásunk. Ezért nevet a szemünkbe némely gonosz gyertya...

De ez Isten ereje! Mert ami az embernél lehetetlen, az Istennél lehetséges. Mert van pünkösöd is, a „kettős tüzes nyelvek”, a gyújtogató lélek ünnepe. A vándorló Szentlélek Isten, aki jó és nem tudod: honnét, nem tudod: mikor, nem tudod: hogyan, csak egyszer lángra lobbant egy gyertyaszálat, mint az önmagát győtrő, bibliát bújó Luthert ott a kolostorcellában és rövidesen tíz-húsz, ezerszázezer, millió gyertya lángol. Tündöklök, fénylik a ház, szinte perzsel a melege, szinte vakít a világossága, hogy fut, mnekül, búvik előle minden, ami sötét...

Sok gyertyájú, kevés világosságú magyar ifjúság, ha egyszer hozzád is eljönne a gyújtogató Szentlélek! Be várjuk, be kérjük, be könyörögjük, be tudjuk, hogy el fog jönni, hisz ígéretünk van reá (Lukács 11:13.). Azért: gyertyáink csak álljatok, sorakozzatok készen — a meggyújtásra!

Papirhajók

A zöld folyóba szöke nap ragyog,
S víg gyermekzsivaj ritmusára
Himbálóznak a halványsárga
Törékeny, lenge papírcsónakok.

Már nem tudom, miképp történhetett,
De íme, én is ott guggoltam
A fák között a zöld bozótban,
És lestem a kis fehér kezeket.

Most indul épp egy pirosló hajó —
Két kéklő szem kíséri útját,
Amint a habok körülfutják,
Ó, mindig így remélni volna jó.

Kis furcsa játék, menj, Isten veled,
Mire eljön az alkonyóra,
Elérkezel kék mesetóba...
Gyermekszívektől piros üzenet.

Ó, mennyi csónak — úgy lengnek tova,
Mint vízbe hintett szírmok,
Ezt egy kislány, azt egy kis irnok
engedte el — a vágy, oly ostoba.

A május kint kacagva int, hahó,
A vér úgy vágyik vad csatákra...
Ők lenn maradnak parton állva,
S a vágyuk csak könnyű papírhajó.

Haniffel Ernő

Az ötszázéves könyvnyomtatás

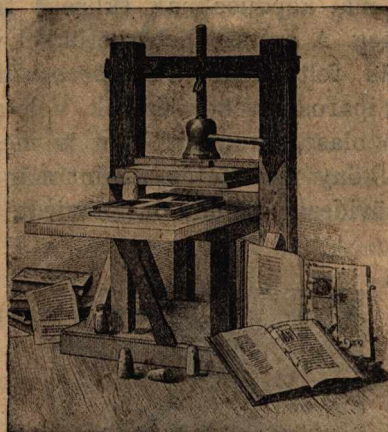
Ma, amikor mindenki tömegesen élvezi a könyvnyomtatás termékeit: napilapok, röplapok, folyóiratok és könyvek útján értesül mindenről, el sem tudjuk képzelni, milyen világ lehetett a könyvnyomtatás feltalálása előtt.

Idestova 500 éve, hogy nyomtatni tudnak. Előzőleg kézírással sokszorosították az értékes műveket. A szép kódexek (azaz kéziratos könyvek) azon-

Gutenberg.

ban igen lassan készültek, s az 500 éve született Mátyás király ennek siettetésére egész sereg íródiákat tartott, kik másoltak, rajzoltak. Az ő korába esik a magyar könyvnyomtatás megindulása is. Velencéből hozta be Hess Andrást, s ez Budán 1473-ban állította fel az első könyvnyomdát. Mátyás után viszontagságos idők következtek, s csak 1536-ban tudunk Sárvár közelében, Ujszigeten, Nádasdy Tamás könyvnyomdájáról, előzőleg Nagyszebenből 1529-ből van adatunk. A reformáció elterjedése, s az, hogy a bibliát mindenki kezébe kívánta adni, azután sok nyomdát teremtett; a 16. század végén így már

Könyvnyomtató prés a könyvnyomtatás bölcös korából.

23 nyomdáról tudunk, persze sok közöttük a kicsi, némelyik falun van, s így hatása kevés. 1848-ban híres lett Pesten az evangélikus Heckenast könyvnyomdája, mert itt nyomták a szabad sajtó első termékét, Petőfi „Talpra magyar” kezdetű Nemzeti dalát.

Most mozgatható fémbetűket szednek, s állítanak össze sorokba, lapokba, s az olyan természetesnek látszik. — Eleinte azonban egy-egy falpra metszett képeket s feliratokat nyomtak pa-

Egy nyomda belseje.
(XV. század.)

pirosra s így sokszorosítottak. Ezek tehát a mai képdúcoknak (klisék) felelnek meg. A szétszedhető betűkkel való nyomás feltalálása *Gutenberg János* német iparos nevéhez fűződik. Vele egyidőben olasz, francia földön is megindult a könyvnyomtatás, s mint már láttuk, rövidesen nálunk is elterjedt.

Gutenberg János mainzi szobra.

Gutenberg még bükkfa-pálcikákat használt, innen a betű német neve: Buchstabe (Buche = bükkfa, Stab = pálc); ettől már csak egy lépés kellett az öntött fémbetűk alkalmazásáig.

Gutenberg a Rajna melletti Mainzban született, s körülbelül 500 éve Strassburgban kötelezte magát szerződésben Dryzehn Andrásnak és mások-

nak, hogy minden „titkos és csodálatos művészetre” megtanítja őket. Egyik ilyen csodálatos művészete nyilvánvalóan a könyvnyomtatás. Dryzehn 1438-ban bekövetkezett halála után szülővárosába tért vissza, s ott 1450-ben, tehát 490 éve, Fust János (német hagyomány szerint: Faust!) aranyművessel egyesült, s kinyomta első művét, a latin bibliát. Viszontagságos, pörös élete volt ezután, 1468-ban halt meg.

A nyomdászok benne tisztelik mesterségük ősatyját, s szobrai vannak különböző városokban. Nálunk Budapesten a Józsefvárosban, az Omnia mozgószínház mögött áll a nyomdászok Gutenberg-palotája szobrával.

A könyvnyomtatás, a sajtó az emberiség jótévője avatott kezekben, avatatlanok az ördög művévé tették és teszik. Éppen ezért kell már kora ifjúságunkban a tiszta értékes sajtótermékeket olvasnunk, s hozzászólnunk a nemes művészet élvezéséhez. Ehhez Gutenberg alkotása vezethet legkönnyebben, leggyorsabban, továbbá legolcsóbban. (=)

A londoni Leicester Square alatt hét méter mélységben készült el **Anglia legnagyobb légvédelmi autó-óvőhelye**. Az óvőhelyen 14 sorban 300 autó és 400 ember fér el. Valóságos kis földalatti város ez, villanyvilágítással, levegőfejlesztő készülékekkel, vízvezetékekkel, kórházzal és gépkocsijavító-műhellyel.

Marseille városa a múlt hónapban mélységesen meggyászolta **legidősebb lakosának**, a 106 éves Marie Alquier asszonynak a halálát.

Kattowice nemrégiben felszentelt székesegyháza, amelynek befejezése még néhány évet fog igénybe venni, az **első templom**, amelynek **harangjait hanglemezek helyettesítik**. A lemezek harangszavát a toronyból dinamikus hangszórók továbbítják. A berendezés teljes üzemben van és kitűnően bevált.

A VARÁZSTOLL

Irta: *Farkas Zoltán.*

Mókás bácsinak hívtuk Károly bácsit, mert mindig tudott valami jó tréfát. Minap akkor lépett be hozzánk, amikor Gabi öcsémmel nagyban bifláztuk azokat a rémes kémiai képleteket.

— Mit csináltok gyerekek? Magoltok, magoltok? Úgy kell nektek, mért nem szereztek magatoknak „szarkatollat”.

— Az meg mi? — néztünk rája nagy borjúszemekkel. De én már láttam a szája szögletében bujkáló mosolyon, hogy ebből megint valami jó móka kerekedik elő.

— Ti még azt se tudjátok? *Varázstoll.* Az ember feleléskor két ujja közé fogja, jól megszorítja, s akkor azt mondhat, amit akar, a tanár úr az aznapi leckét fogja érteni belőle.

— Jé! Nahát! — csudálkoztunk kórusban. — És hol lehet ilyet szerezni? Károly bácsinak volt?

— Hol? Az erdőben, barátaim. Hogy nekem volt-e? De mennyire. Na jertek, majd elmesélem.

Karosszékbe vágta magát, rágyújtott egy vastag szivarra, azátn beszélni kezdett:

— Hát, tudjátok, az én gyerekkoromban kevesebb volt még a ház, de annál több az erdő. Oda jártunk ki délutánonként. A rossz gyerekek madártojást, fiókákat rabolni, a jó gyermekek virágot szedni, álmodozni. Azt tudjátok, hogy én mindig a jó gyermekek közé tartoztam, — vágott felénk a szemével hamiskásan, — azért esett meg velem ez a história. Ahogy mentem, mentem, mendegéltem valami érdekes új virág után vizslatva, a növénygyűj-

tóm számára, egyszerre éles madár-csiripelést hallok, mintha csak végveszélyben sikoltozna egy madárka. Felpillantok, hát egy kis fióka kalimpál le tehetetlenül a fáról. Úgyes fiú voltam, elkaptam a levegőben, s így nem zúzta agyon magát. Tenyerembe fektettem, megsímogattam, s odaszóltam az anyjának, aki kétségbeesett csivogással cikázott körülöttem: „Ne félj, na, visszateszem a fészekbe, én nem vagyok madárrabló rossz fiú.” Keblembe rejtettem a pihegő kis tollatlanságot és felmásztam a fára, megkerestem a fészket, ahonnét kiesett és szépen visszahelyeztem. Azután lejöttem s mivel már belefáradtam a mászkálásba, leheveredtem a fa tövébe. A többiről aztán nem állok jót, gyerekek, hogy nem álomban történt-e, de akkoriban szentül meg voltam győződve, hogy valósággal így esett. Az anyamadár ugyanis pár perc múlva szépen odaereszkedett az ölembe és beszélni kezdett: „Jó tett helyébe jót várj. Mivel megmentetted a fiókámat, s nem vitted el pecsenye nyalánkságnak, mint más rossz fiúk, megjutalmazlak. Tudom, hogy te jó tanuló vagy, mert hisz’ ilyen jó fiú nem is lehet más, csak jó tanuló, de ha mégis megtörténne, hogy nem tudod a leckét, akkor fogd ezt a tollat a kezvedbe és mondd el a következő varázsversikét:

„Ákom-bákom, szalmazsákom,
Hatször hét az tizenhárom,
Nekem csörög, neked csörög,
Szarka koma, hujj!”

„Mondd csak bátran, hangosan többször egymásután, mindaddig, amíg a tanár úr azt nem mondja: elég. Mert

mindenki az aznapi leckét fogja hallani, nem ezt a verset.” — Azzal kitépett a farkából egy tollat és a tenyerembe rakta. Aztán huss, elröpült.

A toll tényleg ott volt a tenyeremben. Összemarkoltam és lelkendezve kezdtem szaladni hazafelé. Magamban

tárgyból. Most is ott ült a könyv előtt két könyökére támasztott fejjel és darálta a latin nyelvtant, darálta reménytelenül.

— Marci, ne tanulj! Nincs többé magolás! — törtem rája a nagy titokkal.

Kitépett a farkából egy tollat s a tenyerembe rakta.

mondogattam a varázsverset, hogy el ne felejtsem.

Az öröm persze nem fért meg bennem. Egyenesen Bónis Marcihoz rohantam. Ez a szomszédunkban lakott Nehéz, búsafejú, álmos szemű gyerek volt. Agyon tanulta magát, mégis mindig szekundában fulladozott minden tan-

Marcinak úgy csillogott a szeme, mint valami fekete gyémánt, amikor elmondtam neki az erdei élményt. Tíz-szer-húszszor elismételtem neki a varázsversikét, mire nagy nehezen a fejébe ment.

— De másnak nem mondjuk el, úgye? — tört ki belőle az irigy öster-

mészet. — A többiek magolnak, drukolnak, mi meg felállunk és mondjuk a varázsverset, aztán zsebrevágjuk a jelest. Höhö! Te én holnap már ki is próbálok. Latinból biztos felelek.

Másnap latin órán tényleg Marci volt az első, akit kicitáltak a katedra elé.

— Na, halljunk valamit az ablativus absolutus-ról.

Marci magabiztos fölénnyel nézett Kocsis tanár úrra, s nem olyan leszegett fejjel, legkisebb térfogatára összehúzózkodva, mint egyébként és bátran csengő hangon belevágott:

— Az ablativus absolutus „Ákom-bákom szalmazsákom, hatszor hét az tizenhárom, nekem csörög, neked csörög, szarka koma hujj!” „Ákom-bákom szalmazsákom, hatszor hét az tizenhárom, nekem csörög, neked csörög, szarka koma hujj!” „Ákom-bákom szalmazsá...”

— Mi ez! — rivalt rá most Kocsis tanár úr.

De Marci csak folytatta rendületlenül:

— „...kom, hatszor hét az tizenhárom, nekem csörög, neked csörög, szarka koma hujj!”

— Hát ez megbolondult! — szállt le Kocsis tanár út a katedráról. — Micsoda hülyeség ez? Eredj a helyedre! Marha!

Az osztály is felszabadult az első meglepetés rökönödöttségéből és éktelen röhejjel fogadta a búbánatos képpel helyére kotródó Marcit, Kocsis tanár út még akkor is csóválta a fejét, mikor Adamek Gyuri már percek óta folyékony szabatosággal csevegett az ablativus absolutusról.

De a legfejbeütöttebb én magam voltam, Marci gyilkos pillantásokat lö-

velt felém. Azt hiszi persze, hogy egyszerűen beugrattam. Tízpercben is így adta elő a többieknek, s az egész osztály röhögve jött gratulálni, hogy a trójai faló óta ilyen hatalmas „belogatás” még nem volt a világtörténelemben. Savanyúan nyeltem a gratuláló hátbaütögetéseket, kézrázásokat, ölelgetéseket, s kézzel-lábbal tiltakoztam:

— De én nem akartam „belogatni”, csak valami „nem stimmel” a dologban.

Rám se hederítettek. Röhögtek, kórusban szavalták a varázsverset, s újra még újra lejátszották Marcit a katedra előtt a varázs-feleléssel.

Akkor keveredtem abba hírbe, hogy felettébb tréfacsináló, mókás fiú vagyok. S ettől maig se tudtam megszabadulni. Pedig higyjétek el, igazán ártatlanul.

Délután bánatosan kiballagtam az erdőbe, hogy számonkérjem szarkakomát a felültetésért. Megkerestem azt a fát, ahová a fiókát visszatettem. Leheveredtem alája és lestem a szarkát. Soká nem jött, de egyszer csak ott állt az ölemben. Hevesen rá akartam kiáltani, de intett a fejével, hogy hagyjam, mindent tud. A hiba ott volt, hogy Marci nem fogta kezében a varázstollat, amikor a versikét mondani kezdte. Pedig a toll nélkül nem ér semmit. Csak a kettő együtt.

Hát erről tényleg megfeledkeztem. A tollat nem adtam oda Marcinak. Felugrottam és rohantam Marcihoz. De útközben lefékeztem. Eszembe jutott, hátha Marci nem hiszi el most már az egésztest és kupán vág, hogy arról koldulok. Mert ha ész nem is, de erő volt ebben a Marciban elég. Inkább magam próbálok ki a tollat egy adandó alkalommal s aztán, ha sikerült, akkor odaadom Marcinak is és akkor mi nevetünk az osztályon.

Az alkalom meg is jött hamarosan. Földrajzórán drukkoltunk. Egész Dél-amerikát kellett tudni az összes pampáival, terményeivel, államaival és városaival együtt. Elöttem már három kapta be a „dácit”, mikor hirtelen engem szólított Vargha tanár úr.

Na most elő a tollal! — villant át rajtam az egyetlen menekülési lehetőség. De hol is a toll? Miközben felálltam, lázasan kezdtem kutatni a zsebeimet. Először a két külsőt, aztán a belsőket, aztán a nadrágzsebeket, mellényzsebeket, újra a kabátzsebeket, de a toll nem volt sehol.

— Te mit kutatsz ott olyan kétségbeesetten? — szólt rám a tanár úr, mikor már egy percig várta, hogy végre kifáradjak a térképhez.

— Elvesztettem... nem találok... — nyöszörögtem kétségbeesetten.

— Mit vesztettél el?

— A... a... — Na mit is mondlak? A tollat csak nem mondhattam. — ... az ötkoronást, amit az anyukám adott, hogy hazafelé vigyem haza a cipőjét a susztertől.

— Hát hova tetted? Melyik zsebedbe? Meg volt még itt az iskolában is?

Minden kérdésre felelnem kellett, s így annyira belebonyolódtunk a kitalált ötkoronás elvesztésének históriájába, hogy szépen elmúlt az óra és se én, se más nem felelt a szörnyű Dél-amerikából.

A tollat persze megtaláltam utána a pénztárcámban. Na, most nem sikerült bizonyítékot szerezni, de majd legközelebb. Ez a legközelebb azonban nem jött el, mert aznap éjjel álmodtam. Álmomban kint voltam az erdőben, ott ültem a szarkafészkes fa tövében, s ismét megjelent a szarkakoma: „A tollban többé ne reménykedj! — mondta.

Amit tettél velem, azt már visszafizetem, mert ha nem is a varázsvers útján, de mégis a toll segítségével menekültél meg a földrajzszakundától. De tanuld meg, hogy minden csodának ez a titka a földön: „Segíts magadon, Isten is megsegít!”

Ebből aztán megértettem, hogy az egészség csak álmodtam kint az erdőn. Később még a varázsverset is megtaláltam a kisöcsém mesélőkönyvében. De, hogy a szarkafiókával cselekedett jótett jutalmát megkaptam, azt senki le nem tagadhatja. Szeressétek ezért az erdőt és a kismadarakat, — fejezte be Károly bácsi — s a jutalom nem marad el.

Anekdota

Rövid mese.

Hans Christian Andersen, a híres dán költő és meseíró — aki 1805 április 2-án született — szerette meséit barátai előtt felolvasni. Barátai közül egyedül Thorwaldsen, a híres szobrászművész volt az, aki Andersennel szemben nem mutatott lelkesedést meséi iránt. Egy este Andersen megint egyik új meséjét olvasta fel a szobrászművésznek, majd utána kérte, hogy mondjon véleményt róla.

— Nagyon rövid volt a mese, — mondta Thornwaldsen.

Andersen örült, hogy a szobrász végre egyszer meg van elégedve munkájával. Megkérdezte tehát:

— Hogy-hogy rövid? Hát milyen hosszúnak kellene lennie?

— Óh, azt nem tudnám megmondani, . . . de azt határozottan tudom, hogy rövid volt. Oly jól aludtam és a legszebb álmom közepén keltettél fel.

„Az én népem nem tudja az Ur ítéletét”^{ll!} ⁿⁱ ^{e-} ^{t-}

A negyedik beszédgyűjtemény.

A 34—39. fejezeteket foglalja magába. Arról hallunk bennük, miként viselkedik Jeremiás Júda utolsó, végzetes napjaiban.

Jer. 34.

Esküszegők.

688-ban ismét elköveti Sedekiás király azt a hibát, hogy Nabukodonozor ellenes szövetségbe áll be, holott a babiloni királynak hűségesküt tett trónra jutásakor. Megint Egyiptom a csábító: Hofra fáraó ígéri segítségét. Nabukodonozor azonban nem tétlen. Kész az összecsapásra. Egyik fővezérért, Nabuzáradánt sereggel küldi Júdába, ki rövidesen már Jeruzsálemet vívja. Ekkor megy el Jeremiás fejezetünk szerint a királyhoz, azt a tanácsot adva, adja meg önként magát! Figyelmezteti hűségesküjére. Sőt azzal is igyekszik reá hatni, hogy engedetlensége esetére csúf halált jósol neki. De Sedekiás gyöngé az elhatározásra (1—7.).

A város ostroma alatt szép, ünnepélyes cselekedetet visz végbe a király. Összegyűlnek a templomba királyukkal az előkelők, gazdag hitelezők és „szövetséget kötnek”, vagyis megegyeznek az egész néppel abban, hogy általános felszabadulást hirdetnek. T. i. az a helyzet, hogy sok eladósodott zsidó ember családotul rabszolgája hitelező honfitársainak. Ezekkel végeztették a föld művelését s az alacsonyabb munkákat. A törvény szerint ugyan minden hetedik évben fel kellett őket szabadítani, de ezt nem igen tették meg. Most a közös veszély idején megtörténik ez is. Hadd legyen kedvük az elnyomottaknak is fegyvert fogni a vár védelmében! De csakugyan szívből teszik-e? Hofra seregének közelétre Nabukodonozor jónak látja egész erejével ellene támadni s elvonul egyidőre Jeruzsálem alól. A város fellélekzik. Azt vélik, végleg megszabadultak. S most jön a rettenetes bűn: megszegik a templomban esküvel fogadott egyezséget, visszakényszerítik a hatalmasok rabszolgádozósaikat! Megkegyelmezhet-e Isten ennek a romlott nemzedéknek?!

Jer. 35.

A rékabiták.

Kik voltak ezek? Egy külön közösség a zsidó vallásban, aszkéta életű szekta. Ősüknek, Jónadábnak parancsolatai szerint éltek, (aki Rékáb fia volt; innen az elnevezés). Jónadáb részt vett annak idején abban a küzdelemben, amit Illés, Elizeus próféták és barátai vívtak a pogány Baál-kultusz ellenében s Ákháb királyi háza ellen. Amikor Jéhu kiirtotta Ákháb nemzetségét, akkor ezt Jónadáb is helyeselte. Hát ennek az embernek a hagyományai szerint éltek. Szigorú életmódot folytattak. Bort nem ittak, sehol meg nem telepedtek, földet nem műveltek, hanem mint jámbor beduinok állattenyésztésből éltek, sátorban laktak. Jeremiás prófétától az ilyesmi távol állott. De amikor a babiloni sereg elől most ezek a rékabiták is bemenekültek Jeruzsálem védő falai közé, úgy érezte: példát vehetne tőlük Júda népe a hűségüket tekintve! Hogy őrzik ősatyjuk parancsolatait, hagyományait, pedig az csak ember volt, régen por már, örökre elhalt élő hangja. Júda népét pedig szüntelenül szólongatja prófétái által az Úr! S mégsem hallgatnak reá. Megszégyeníthetné Júda esküszegőit a rékabiták hűsége.

Jer. 36.

Égő próféciák.

Ez a szakasz megint visszavisz bennünket Jójákim uralkodásának negyedik esztendejébe. Jeremiás ebben az évben kapott indítást Istentől

Föld
am
val

arra, hogy leírja egy *könyvbe* addig elmondott prófáciáit. Persze ez a „könyv” csak papirusz-csíkokból állott. De miért éppen ebben az évben kapja az indítást? Ebben az évben győzte le Nabukodonozor Karkemisnél Nékho fáraót, hogy ezzel átvegye a hatalmat Keleten (605). Jeremiás pedig már rég prédikált erről az „északi” ellenségről. De a nép könnyen elfeledte. Hadd hallják meg most újra a már hallottakat, talán most a történelmi események bizonyossága meggyőzi őket e próféciaik igazságáról! Felolvasásukra alkalmasnak látszott az a nagy *bűnbánati ünnep*, melyet 604 decemberében hívtak egybe Jeruzsálembe. Jeremiás maga ugyan nem léphette ekkor át a templom pitvarának küszöbét, eltiltották ettől. Elküldi hát *Bárukot*, barátját, régi kísérijét s íródeákját. (Persze Jeremiás sem pusztá emlékezetből diktálta le próféciait Bárukknak, le voltak azok írva, csak most állították össze *könyvbe*!) Báruk eleget tesz nehéz feladatának. A főembereket meg is ragadja. Jót akarva, felolvassák hát a király előtt is, hátha megtér makacs gonoszságából?! De a király, aki éppen téli palotájában ül a kandalló előtt, gúnyosan *tűzbe veti* az isteni üzenetet. Égő próféciaik! Vajjon elégtek-e? Ma is olvassuk őket, mert Isten újra megíratta valamennyit. Istennek beszéde örökre megmarad!

Jer. 37.

Tömlöcben.

„A fáraó serege pedig kijött Egyiptomból és a kaldeusok (a babiloniak), akik megszállották Jeruzsálemet, meghallották e hírt ő felőlük és elhagyták Jeruzsálemet” (5. v.). Ez az a perc, amiről már többször hallottunk: fellelékzik Jeruzsálem népe, Isten, úgylátszik, mégsem hagyja el szent városát. Sedekiás ekkor követeket küld Jeremiáshoz: könyörögjön Istenhez a népért. De a próféta feleletéből kitűnik, hogy a király ezt sem istenfélelemből tette, csak politikából. Még az imádságot is a politika szolgálatába akarja állítani! Isten üzenetei ellenére azt véli, megvédheti Jeruzsálemet Babilon ellen. „Ne csaljátok meg magatokat”, *„visszatérnek a Kaldeusok!”* — ez a próféta rideg felelete.

Közben történik, hogy ez ideiglenes felszabadulás idején — miután megnyíltak ismét a város kapui — Jeremiás is távozni akar a városhól egy időre; szülőhelyét, Anatótot keresné fel, valószínűleg a földvásárlása ügyében. De elfogják — tiltakozása ellenére —, mint gyáva szökevényt! Megverik, súlyos fogdába vetik, a király megkérdezése nélkül. Megtudván ezt a király, magához hívhatja, hiszen még mindig nagyra tartja ő Istennek ez emberét, jöllehet, nem hajthat szavára. A próféta ismét kemény szavakat szól. A király legalább megengedheti fogságát: a *tömlöc pitvarába* kerül, eleséggel is ellátják. Ettől fogva ugyan elveszti a próféta szabad járás-keletését, majd csak a város eleste után kapja vissza a babiloni királytól. De ez is Isten *gondviselése* volt. Mi védhetne volna meg őt inkább a szörnyű ostrom és pusztulás idején minden bajtól, mint a tömlöc biztos csendje?!

Jer. 38.

Iszapveremben.

A király védelme egyidőre ugyan megszakad. Csakugyan jönnek már visszafelé a kaldeusok s Jeruzsálem végső ellenállásra készül föl. Jeremiásnak nem szabad a közelben élve maradni! — határozzák el ellenségei, mert hazaáruló, megzavarja az ellenállás egységét a népben. És a gyáva, tehetetlen király kiszolgáltatja nekik. Egy *ciszternába* vetik, hogy ott pusztuljon. Isten prófétájának lenni csupa szenvedés: sár és iszap a jutalma. De Isten itt sem hagyja el az övét. Ha nem akad Júda

férfiai közt, ki megmentené, megmenti Isten egy *szerecsen* szolga által! Ennek a feketének van bátorsága királya elé állani és szót kockáztatni a próféta érdekében. Úgy látszik, a királyt is bántani kezdi a lelkiismeret, midőn megtudja, mi történt, s megengedi, hogy titokban megmentésék Jeremiást. Sőt — ezt is titokban csupán — *még egyszer magához hivatja*. Ez már a harmadik nagy beszélgetésük a király hívására. Jeremiás azonban most sem mondhat egyebet: add meg magadat a babiloni királynak, mert ezt akarja az Úr! Isten nem változtatgatja szavát naponkint. Sedekiáson azonban már nincs segítség. Király, de semmi hatalma többé. Jeremiás pedig visszakerül a tömlóc pitvarába. Rab, de megőrzi őt az Isten.

Jer. 39. (52. fej.)

Jeruzsálem eleste.

Ide vesszük a Jeremiás könyvéhez függelékként került 52. fejezet leírásait is, melyek ugyancsak a város elestéről szólnak. Különösen egy tömör mondatát kell idéznünk: „Az Úr haragjáért vala ez Jeruzsálemen és Júdán, míglén elveté őket színe elől” (52,3.). Így nézik a próféták a történelmet! Nem véletlen, vagy pusztá tragédia Júda bukása, de vétkeinek szörnyű gyümölcse! Isten sokáig várt, de hiába. Még az utolsó ostromkor is adott egy hónapot, mely alatt megadhatták volna magukat. Nabuzáradán ugyanis nem sietett a bevétellel; talán várt Nabukodonozor utasításaira, mit tegyen az elfoglalt várossal. De elszaladt ez a kegyelmi idő is. Végül észak felől betörték a városba. A királyi kert délen terült el, ezen át próbált menekülni a király. De elfogták. Riblában tartott ítéletet felette a hatalmas Babiloniai. *Fiait* szeme láttára ölette meg. Azután őt magát *megvakítottatta*. Borzalmas vég: utolsó látványa fiai kivégzése volt; ezt nem feledhette, amíg csak élt. Aztán megkötözötten vitték őt is a többiekkel együtt *fogságra*. A férfiakat ugyanis kötelekkel kötötték oszlopokba. Az asszonyok holmijukat s gyermekeiket cipelték. Borzalmas karaván.

Jeremiásról a Jeruzsálemből kiszököttektől bizonyosan hallott Nabukodonozor. Szabadságot ad neki. A próféta szabadon választhat, merre akar menni. Otthon marad, a nyomorúságban, még küldetése van. De gondja van Istennek *Ebedmelekre*, a szerecsenre is. Neki sem esik baja az ostromban. Véletlen ez? Nem! Jeremiás által előre megjövendeltetett: megmenekülsz, mert bízta az Úrban!

S. L.

BIBLIAI KÉRDÉSEK.

Április havi kérdéseink megoldása:

1. Ákán (Józs. 7.) — 2. Ámos (7,14.) — 3. Naámán (II. Kir. 5,17.) — 4. I. Móz. 29, 30, 31 fejj.; 35,16—21.; 48,7. és Máté 2,18. — 5. Es. 55,3.; 59,21.; Ez. 37,26. Nyertes lett *Wagner Orsolya*, Bpest, lg. VII. s. 12 ponttal.

Május havi kérdéseink:

1. *Melyik zsoltár* dicséri azt, aki meg nem változtatja esküjét, mégha kárára esküődött is?

2. Hol van megírva Jézus Krisztusról: „Akiben van a mi *váltságunk* az ő vére által”?

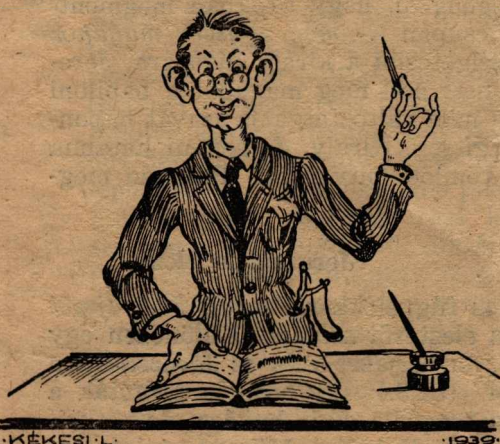
3. Hol égettetett el Pál apostol *könyveket* s miféle könyvek voltak azok?

4. Melyik apostolnak volt dolga egy *szerecsen* férfival?

5. Mikor esett el végleg *Jeruzsálem* és ki foglalta el?

Jövő számunkban közöljük az *összesített eredményt*. Aki még nyerni óhajt, küldje be a leveleket. Minden egyes pont számíthat a végleges helyezésnél! Beküldési határidő: Máj. 25.

Mák Pista VII. oszt. tanuló előadásai az iskoláról

Édes Öcsém!

Mai előadásomban az intőről akarok beszélni. Ez a kellemetlen szokás még a rómaiak korából maradt fenn, legalább is arra val a következő latin közmondás: *Hodie mihi, cras tibi*; azaz: Mindenkit érhet baleset. Valamikor azonban az intő mindössze annyiból állt, hogy ha a tanuló meg sem mukkant felelés közben a tanár úr szelíd fejcsóválással így szólt: *Ejnye, ejnye, már megint nem tanulod meg jelesre a leckét!* Később már a tanulók nyeresőbb intőt kaptak s ezt a földrajzi szertárnak egyébként térképmutogatásra szolgáló bambusz vagy nádpáloájával eszközölte azt az osztályfőnök úr. Az igazgató úr hivatalánál fogva nagyobbakat ütött s így ő kénytelen volt lemondani a könnyebben törő bambuszról. Ez az állapot még mindig boldog állapot volt. Az elintézés velős volt, de rövid. Újabb időben az intő lefolyása tovább tart és két szakaszra oszlik. Az intőt ugyanis részint a tanárikar, részint a szülői kar eszközölte.

Ezenként kétszer van intőkonferencia. Az idő közelségének két csálhatatlan jele van. Egyik az, hogy a pedellus bácsi önérzete meg-növekedik és erélyesebben ránéz a rakoncát-lankodó gyerekekre, sőt esetleg rejtélyes fenyegetést is hallat. A másik jel, hogy a Tibor (van-e, ki őt nem ismeri?) kezd lapulni a padban. A konferencián a tanárikar kisorsolja, hogy ezúttal ki kapjon intőt. Az illetők szülei-nek aztán az osztályfőnök úr küld egy Hivatalból Portóköteles jelgégű levelet. Ebben üzenet van a fűről. Egyszerűbb és modernebb eljárás volna ugyan a rádió útján közölni a megintettek névsorát, de az iskola diszkrét intézmény, nem árulja el, csak illetékeseknek, hogy mi van a Miklós jóval. Itt csillan fel a

remény: a levél elveszhet a postán. Sajnos, a remény többnyire csal, mert a m. kir. posta igen megbízható intézmény. Sajnos!

A másik rész a szülői házban zajlik le. Ha szüleidnél lakol, mindjárt azon délelben, ha vidéki vagy, akkor csak pár nap múlva, mikor szüleid váratlan látogatásukkal lepnek meg. Nem jönnek üres kézzel, de ezúttal a hazai csomagot egy könnyű pálca helyettesíti. Ez a második felvonás után a dráma szabályai szerint katasztrófával végződik. Kifogásokat kár volna említeni az eljárás ellen, mivel csak egyet lehetne, hogy tévedés az egész, névcseré történt. Ezt azonban már egyszer mondtad s akkor sem neked volt igazad. Így most sem találhatnál hitelt. Az iskolában is lehet tudakozódni a tanár úrnál ebben az irányban, hiszen te, tudomásod szerint kétszer felettél s az egyik egykettő volt, a másik kettő. A tanár úr ilyenkor előveszi a noteszt és kiderül, hogy neki van igaza. Száz eset közül százegyszer.

Legjobb az intőt lelki nyugalommal és erős lélekkel fogadni. Esetleg a tanulást is meg lehet már kezdeni utána.

Gyorsírással jegyezte:

Rák Bandi.

Könyvismertetés.

Várkonyi Nándor: *Petőfi arca*. Janus Pannonius Társaság kiadása, Pécs, 28 l. A kis könyv szerzője megállapítja, hogy Petőfiről hat kép ismeretes. Leghitelesebb egy daguerrotipia (ezüstlemezre vett kép, a mai fénykép őse), mely 1847-ben készült. Azután Barabás Miklós, a neves arcképfestő, rajzolta le a költőt 1845-ben, az Összes költemények I. kiadásában ugyancsak tőle van képe. Van még ezenkívül egy Barabás-féle „Márciusi kép” 1848 tavaszáról, nemzetőri, vagy honvédi ruhában ábrázolja Petőfit. Végül igen ismertek Petrics Orlai Somának, a költő jó barátjának festményei. — Egyik olajképet 1848-ban Pesten festette róla: szobájában van a költő, ott áll Bérangerszobra, s felöltöje és „bogrács”-kalapja egészíti ki a környezetet; a másik Mezőberényben készült 1849. júliusában, íróasztala mellett ingujjban mutatja, köpeny, kalpag mellette. A könyv szerzője gazdag egykorú irodalommal igazolja, hogy az említett daguerrotipia adja Petőfi legmegbízhatóbb képét. b. d.

Árpád-kori királyi udvartartás és műveltség

Sok szó esik mostanában a félezerdes évforduló alkalmával Mátyás fényes udvaráról, és felmerül képzeletünkben az Európa-szerte híres budavári királyi palota képe. Pedig ezt az elképzelést a lelkesült hazai és külföldi leírásokon kívül csak nagyon gyér és hiányos emlékek támogatják.

Annál tekintélyesebb emlékek kerültek azonban napvilágra az esztergomi ásatások alkalmával az Árpád-kori királyi palotáról. Ezekből teljes képét kaphatjuk egy középkori fényes, nagyműveltségű magyar királyi udvartartásnak.

Középkori magyar műveltségünk fénykora III. Béla király idejére esik, aki a XII. századvégi Európa egyik leggazdagabb uralkodója volt; széles látókörű, nagyműveltségű fejedelem. Nevelését az akkor már franciás műveltségű Bizáncban nyeri és mindkét felesége francia királylány volt.

Az ő idejében Esztergom az ország fővárosa; itt tartja fényes udvarát, fogadja az idegen uralkodókat és innen intézi az ország ügyeit. Halála után Esztergom országintéző jelentősége csökken, a királyi palota az esztergomi érsekség birtokába megy át. A tatárjárás után az udvar véglegesen Budára költözik és Esztergomban ezután az érsekek székelnek.

Az esztergomi ásatások révén napfényre került építészeti emlékek legnagyobb részét III. Béla nevéhez fűződik. A korábbi épületek, ú. m. a XI. századi bazilika, a Szent István vértanú kápolnája stb. a várhegy északi oldalán, a mostani várhegy közelében voltak. A Béla-korabeli királyi palota a várhegy Dunára kiugró meredek várfokán épült;

az építészeti emlékeken a franciaországi román stílus hatása látszik.

A várkápolnáról és a királyi palota kapubejárataról már régebben adott ismertetést az Ifjú Évek, most a királyi palota azóta kiásott termeiről lesz szó. A palota alaprajza a különleges terep-

A trónterem belső díszajtaja.

viszonyoknak megfelelően szabálytalan patkóalakú. A kápolnából keskeny átjárón egyenesen is át lehet jutni a királyi palotába. Ebből tágas helyiségbe, a könyvtárszobába és innen a királyi trónterembe kerülünk. A tróntermet felismerhetjük pompás kiképzéséről: két gyönyörű kapubejárata van, ezek egyike a könyvtárszobába, a másik a Dunára nyíló erkélyre vezet; rendeltetését egyébként is nyilvánvalóan elárulja a trón befogadására a falba épített fülke. A trónterem alatt levő földszinti tágas

A trónterem kisebb díszajtaja.

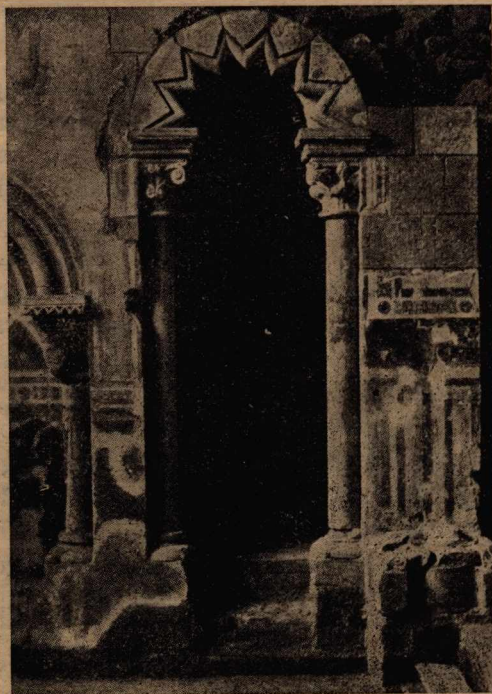
terem már régebben ismeretes; jellemző azonban a korábbi ásatási rendszerek romantikus felfogására, hogy ezt a III. Béla korabeli helyiséget a XIX. században Szent István születési helyének minősítették, s ezen elgondolás szerint neoromán stílusban át is alakították. Végre a legújabb ásatások ezt a súlyos tévedést helyreigazították, és ezt az épületrészt eredeti III. Béla-kori stílusában helyreállították.

Az egész épülettömb stílusa olyan egységes, pompás mészkőből faragott remek formáival, jellegzetes kapubejárataival annyira egybevág, hogy egybe tartozásuk, egyidejűségük semmiképpen sem vonható kétségbe. A palota későbbi gazdái, a művészetpártoló érsekek már csak a palota kidíszítéséről gondoskodtak. A Dunára néző szárny Bonfini szerint Vitéz János érsek ebédlője volt, de az ásatások tanúsága szerint valószínűleg ez a rész is már az Árpádok

alatt épült, és Vitéz érsek csak a Dunával párhuzamosan vonuló déli szárnyról a folyó felé vezető függőkerteket építtette, s a termek kifestéséről gondoskodott. Bakócz Tamás érsek idejéből pompás reneszánsz faragványú vörös márvány-töredékek maradtak.

Az Esztergomban francia hatás alatt kialakult sajátos stílus kiinduló pontja lett annak az egységes román nagymagyar stílusnak, mely főleg a Dunántúlon és innen az egész országban elterjedt. Ennek a nagymagyar stílusnak legjellegzetesebb sajátja az oszlopos díszkapú, melynek legdíszesebb példánya a jáki templom főbejáratán látható. Innen terjedt át ez a stílus osztrák területre, és a jáki díszkapu hatását a bécsi Szent István-templom óriás-kapujára jeles osztrák művészet-történészek is elismerik és bizonyítják.

Dr. Láng Margit.

A kir. kápolna sekrestyéjének bejárata.

Egy svéd tudós megállapította, hogy a leggyorsabban beszél a francia, aki percenként átlag 350 szótagot ejt ki, utána a japáni következik 310, a német 250, az olasz pedig 230 szótaggal. A világ leglassúbb nyelve egy polinéziai nyelvjárás, mely mindössze 50 szótagos percenként.

Dr. Kulín György Vízkereszt napján új üstökösöt fedezett fel a svábhegyi Csillagvizsgáló Intézetben. Az üstökös a Jupiter-család tagja. Felfedezésekor távolsága a Földtől 147 millió, a Naptól 292 millió kilométer volt. Keringési ideje öt és fél év. Legközelebb 1945-ben jön ismét naptávolságba. Nemzetközi szokás szerint az új üstökösöt a felfedező nevével Kulín-üstökösnek fogják nevezni.

Vatikánvárosban új bélyegek kerülnek kibocsátásra, amelyeket már XII. Pius pápa arcképe és címere díszít. Az új bélyegsorozatot öt értékben hozzák forgalomba.

Egy strassburgi egyetemi tanár, Moutet, érdekes régészeti leletet fedezett fel: Psonnensis király sírját, aki Krisztus előtt 1000. évvel élt. A 21. uralkodócsaládnak ez az első sírja, amelyet épségben találtak meg. Nagyon sok szobrot is találtak ásatások közben, aranyból öntött állatfejeket és finom ötvösmunkájú aranykelyheket.

A déli sarkvidéken tartózkodó Byrd kutatóraj (expedíció) rövidhullámú leadóállomása érdekes hírt közölt a világgal. A kutatóraj tudósainak a megállapítása szerint a déli mágnessark elvándorolt 1909-ben mért helyéről. Új helyzetét még nem állapították meg, valamint azt sem, hogy mi okozta vándorlását.

85.000.000.000 pengő értékű aranya van az Amerikai Egyesült Államoknak.

A kassai könyvtár 130.000 kötet könyvével a budapesti után az ország második legnagyobb könyvtára.

Az 1914-ben kitört világháború költségei az első öt hónapban 300 millió fontot, az 1939—40-es háború első öthavi költségei 900 millió fontot tettek ki.

A skót Biblia-Társaság tízezerrel küldött Újtestamentumot a hajóhad, a hadsereg és a légi haderők katonáinak ajándékkul. Az újtestamentumok költségeit a hívek adták össze.

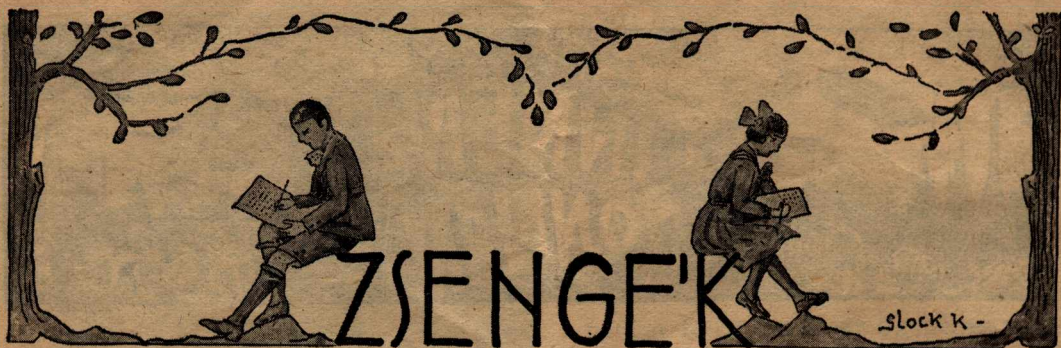
A tökéletes csend házáat építtette fel Twaardemaker, az utrecht egyetem természettantánára. Abból az elvből indult ki, hogy a hang légmentes területen nem terjed. Két szobát építtetett, a kisebbet a nagyobb minden oldalról körülvette. A szobák falai hat-szoros téglasorból épültek. A két szoba közti területet lószőrrel párnázta ki, a téglasorok közé parafalemezeket helyezett. A külső fal ólomlemezrel volt borítva, amelyet nemez-papiros fedett. A belső szobában semmiféle zajt nem lehetett hallani.

Az újonnan megválasztott dalai láma, aki most töltötte be ötödik életévét, beköltözött Chassa-i palotájába. A trón elfoglalásakor közölték vele nevét, amelyen uralkodni fog. Neve: Jampel Ngarvang Lobsang Yishey Tenzing Gyatso. A szavak jelentése: Ragyogó dicsőségű, hatalmas szavú, tökéletes műveltségű, széles tudású, a hagyományok őrzője, félelmetes, mint az óceán.

Tízezer hanglemezen örökítették meg Németországban az utolsó 30 év zeneművészetének a történetét. A porosz állami könyvtár a napokban adta át rendeltetésének az érdekes gyűjteményt, amely nemcsak az előadott zeneműveket, az előadóművészek hangját és előadásuk sajátosságait örökíti meg, hanem a kor egyes hangszereinek a hangját is.

Az első író, aki írógépén dolgozott, Mark Twain volt. Magyarországon Tóth Béla volt az úttörő, aki Esti leveleit gépelve küldte a nyomdába.

P. F.

Miért?

A mult évben jutalmazott elbeszélés.

Nagy léptekkel siettem hazafelé az egymásraboruló platánfák alatt. Éhes voltam. Fáradt voltam. Szerettem volna mielőbb otthon lenni.

A korzón kellett volna áthaladnom. De az utolsó pillanatban hirtelen befordultam egy mellékutcába. Látni sem akartam a korzó cifra, kiöltözködött ömegét, bántotta a fülemet a zaj, fecsegés és a kávéházból ideszűrődő dzsessz nyávogása.

Csendet, békét akartam.

Pedig tudtam, éreztem, hogy most hiába vágyom csend, béke után. Valami furcsa, érthetetlen idegesség nyugtalanított. Hiányzott belőlem az a csodás harmónia, amely mindig olyan boldoggá tett, ha ott hullámozott és muzsikált a lelkemben. Csak már otthon legyek, minél előbb otthon, — bízattam magam. Szinte nem is tudtam, miért.

Nem az éhség, nem a fáradság miatt, hanem csak a nyugtalanság szorongatott. Ez a nyugtalanság nemcsak bennem háborgott, hanem ott rezgett a levegőben, ott cikkázott a sötét égen is. Észak felől, kelet felől sötét felhők terpeszkedtek, nyújtózkodtak fölfelé, haragos, fekete gomolyokban. Szinte egészen sötét volt a világ észak felé. Nyugaton nemrég búcsúzott el a fáradt nap,

azon az oldalon, meg délen furcsán tiszta volt az ég, derüs, szürkés-kék, mint naplemente után szokott lenni. Ezzel a világos égszínnel szemben irtózatoss, sötét fenyegetéssel tornyosodtak azok a rettenetes, torz felhők. Itt-ott villámok hasadtak ki belőlük furcsa, lilástűzű, vörös lobogással. Hatalmas és félelmetes kép volt a viharfekete alapon az a pokoli lángolás! Azelőtt sohasem féltém a vihartól, most azonban határtalan volt a nyugtalanságom. Csak sietni, sietni!

De mi az ott?

Micsoda embertömeg, miféle tolongás az úttesten? Épp azért kerültem el a korzót, hogy ne kelljen annyi emberbe ütközni és mégis micsoda tömeg verődött össze ebben a csendesebb, keskeny utcában. Ugyan mi bajuk lehet? De hisz az nekem nem is fontos, csak juthassak keresztül rajtuk!

Az égre nézek. Az éjszínű szörny már a nyugati ég közepéig kinyúlt és nemsokára bekeríti a világot. Nemsokára itt a vihar!

— Hogy lehetne itt átjutni kérem?
— kérdem, mikor odaérek.

— Itt sehogy — szól valaki, de tovább senki sem törődik velem. Annyira sem, hogy utat nyítnának. Most vissza-

kerüljek? Miért is jöttem erre? Mi van itt? És különös... miért ez a nagy csönd?

— Mi történt itt, kérem? — érdeklődöm idegesen.

— Elgázolta az autó! — világosít fel hiányosan a szomszédom és máris nyujtott nyakkal figyel előre. Itt ugyan semmit sem látni csak ott az út közepén egy keresztbeálló gépkocsit. És embereket. Hangos szó alig hallatszik.

Most kis mozgolódás támadt. Valaki belülről igyekszik kifelé. S az utána nyílt kis résen át hirtelen előre furakodom.

... Istenem!

Valami mellbeüt, a szívemre csap. A fejemben hirtelen köd támad, az agyam eltompul és mégis olyan tisztán látok, olyan élesen vésődik a lelkembe ez az egész kép.

Az autó... a hirtelen lefékezett, keresztbefordult gépállat... üresen, ijedten, mintha szepegve mentegetőznék: én nem akartam... A szemközi házfal... az ablakokból kicsodálkozó fejek... az oldalnyíló utcában a megállított villamos bámész utasaival... az emberek... komor, de kíváncsi és félő tekintetek... mind egy helyre irányulnak... oda középre...

Ott, a halkbeszédű, tétovánmozgó férfiak között, a kérdő, félő, csodálkozó tekintetek özönében, az út szürke, piszkos, kemény kövén, a villámfényes, fekete ég alatt, ott fekszik az ember.

Az áldozat!

Előttem fekszik... Testvér, ember-testvér, mi történt veled?

Eszméletlen férfi a durva kövezeten. A ruhája sárgás, kopott, foltos és gyűrött. A feje félrebillenve, mozdulatlan, néma. S az arca, csupa verejték, a szája félig kinyílt, mozog, mintha nyögne, de

csak a kín láthatatlan párája száll fel, az arcról.

És ott... a feje mellett... Istenem! a kövön kis tócsák... sötétek, sűrűek, mintha gőzölnének... jaj, villám lobban a magasban... rávilágít... ott az arca mellett szeszélyesvonalú tócsák... Vér.

Vér, ami pár perccel előbb melegen áramlott egy ember ereiben, életet adott, erőt adott, jókedvet adott, vidáman muzsikált.

S most sűrű kis tócsákba loccsanva ott haldoklik a kövön... idegenül, sötétén, vádlón. Haldokló vér... halott vér.

Összeborzadok!

— Megmozdult! Nézzétek, mozogni kezd! — suttog valaki hátra és egymásnak adják a hírt a nézők: mozog!

Milyen nagy csoda is tud lenni az ha valaki megmozdul!

Szegény valóban megvonaglott. Csak a feje. A szemét kinyitotta, a szája puhán széthúzódott, majd visszarándult, próbálta a fejét mozdítani de újra csak visszabillent.

Az arcát néztem. Még sohasem láttam, de elfelejteni sem tudom soha.

Sápadt volt, viaszszínű és sűrű gyöngyökben ült rajta a fájdalom verejtéke. A magas homlok fölött sötétén hullt szét dús, felborzolt haja és puhán símogatta a kemény követ. S a szemé... még most is előttem van, az a méla, csodálkozó tekintet, amint a fáradt szemhéjak alól lassan körülrévedt bágyadtan, tehetetlenül, megtörtén Azt hiszem, nem látott, nem hallott semmit. Hangja nem jött, csak ugyanolyan bágyadtsággal mozgott a szája, s mintha még sóhajtni sem lett volna ereje.

Istenem, vajjon tudta, érezte-e azt a fájdalmat, azt a rettenetes szenvedést, amit kifejezni nem tudott, de mégis le-

törülhetetlenül ott ült, remegve ott pihegett azon a sápadt, kifejezéstelen arcon?! Hisz még kiáltani, vonaglani sem volt ereje!

Ott álltunk, s mind úgy vele éreztünk. És most olyan közelállónak, olyan testvéremnek éreztem ezt a szerencsétlen, szenvedő embert Sajnáltam, szerettem volna csodás hatalommal gyorsan meggyógyítani, szerettem volna oda kiáltani: testvér, ébredj fel, gyógyulj meg, élj, légy boldog!

És akkor szegény embertestvérem olyan mozdulatot tett, ami minden eddigénél borzasztóbb volt.

A jobb kezét felemelte lassan, szélesen magafelé hajlította, s utána a tenyerét üresen kifordította, mintha azt kérdezte volna: miért? Azután pedig legyintett. Fáradtan, lemondóan...

Ez a mozdulat... Ez a mozdulattal kifejezett miért-kérdés!

Embertestvérem... Mintha teljes világossággal érteném, hogy mit akartál mondani magadnak és nekünk. És ne haragudj, én úgy láttam, hogy mikor felemelted a kezed, a vérre mutattál és mikor lebecsátottad bús legyintéssel, akkor is a vérre mutattál. A te élettelen véredre. Vagy ezt már csak én láttam, senki más? Én élesen emlékszem rá.

Testvér, mindnyájunk testvére, szegény ember voltál és szenvedtél. Fiatal voltál és dolgoztál, a munkásruha most is rajtad van Nem ismertelek, idegen vagy, de el tudom képzelni fiatal, munkás életedet, a gondjaidat és szenvedésedet, amelyeknek nyomai ott sötétlenek mély vonásaidban. Bizonyára voltak álmaid, amelyeket nem teljesített az élet, voltak vágyaid, amelyeket nem elégíthettél ki, voltak perceid, amikor elégedetlen és elkeseredett voltál. Bizonyára lehattél boldog és boldogtalan,

lehettek küzdelmeid magaddal, az emberekkel, az egész étellel. Most itt vagy ifjan a Halál kapujánál. Irtózatosszenvedéseid között is megérezhetted és ebben a nagy pillanatban végigtekintesz az életeden, a tetteiden, küzdelmeiden. S akkor kérdezel... Felemeled a kezed: miért? Miért volt minden és érdemes volt-e? Miért kellett végigélni ezt a rövid életet, vagy miért kellett szerencsétlenül járni, s ennek az élő, fiatal, piros vérnek, miért kellett párologó tócsákba alvadni, miért most ez a rettenetes fájdalom, miért a halál árnyéka? Miért születni és meghalni? Érdemes? — És most egy legyintéssel válaszolsz, s mintha most is a vérre mutatnál. Dehogyan érdemes! Hisz ez lett csak a vége! A vérem hidegen, holtan melletttem. Csak ennyit tudtam elérni..! — Vagy azt akartad kifejezni ezzel a mozdulattal, hogy már úgy is hiába szeretnél élni, már késő, már itt a vég, már befejeződött, elvégeztetted minden?

Nem értelek testvér! A miért-kérdésedet megértettem, de a fájdalmas, lemondó legyintéstől idegenkedem. Én még nagyon fiatal vagyok, én nem akarok az élet miértjeire lemondással válaszolni, én értelmet és célt keresek a földön. Testvér, ezért a mozdulatért most megtagadnálak... Vagy nincs igazam? Képzlődés az egész?

Gondolatok kavartak bennem. Nem nagyon figyeltem, hogy az emberek mit beszélgetnek körülöttem a szerencsétlenség részleteiről, csak a mentőautó szirénázására rezzentem fel. Mentőautó! De borzasztó még a közelében lenni is!

Valaki száraz hangon morog melletttem:

— Meghalhat ez még a mentők nélkül is.

... Meghalhat!

Ez az egy szó ragadta meg most minden figyelmemet. Láttam ugyan, hogy két ember ügyesen felemeli, hordágyra szíjazza a tehetetlen embert s egy perc alatt eltünteti az autó belsejében, de ez már nem érdekelt nagyon.

... Meghalhat.

Szíven ütöttek ezek a szárazhangú, részvételen szavak. Igen, én is gondoltam arra, hogy meghalhat, de azért nem hittem el magam sem. És most egy idegen szavai egyszerre bizonyos valóságként állították elém azt, amiről reméltem, hogy nem történhetik meg. Én még nem tudom, milyen a halál, de sejtem, hogy valami borzasztó lehet és úgy szeretném megmenteni, elrabolni tőle az én szegény, szegény ember-testvéremet.

... A szomszédaim lökdödni kezdtek.

— Helyet! Helyet!

Valahonnan két rendőrt kerítettek, s azok nagy buzgalommal szorítják vissza a nézőket:

— Vissza, kérem, a járdára! Menjenek innét!

Lassan elindultam. Elfelejtettem az előbbi hazasietést, nem gondoltam a sötét felhőkkel sem, amelyek fekete hullámaikkal elárasztották már az eget. Csak mentem előre A lelkemben is szörnyű, fekete gomolygás volt. És csodáltam a többi embert, hogy oly nyugodtan, gondtalanul mentek el melletttem. Nem tudták, vagy elfelejtették, hogy ezekben a sötét percekben egy ember életéről van szó.

Az életéről!...

Emberek, ti a nagy város idegenjei, ti befelénéző külön kis világok, hogy tudtok olyan gondtalanul sétálni, nevetégni itt, mikor pár utcával odább egy

tragédia játszódott le, egy sápadtarcú szegény ember haldoklik most, egy különálló kis világ készül összeomlani, megsemmisülni!

Én nem tudok megnyugodni. Én mindig arra az emberre gondolok A sóhajára, a vérére, a fáradt legyintésére és előttem is itt áll a nagy kérdés: miért?

Élni — miért? Szenvedni — miért? Vér, halál — miért? Miért, miért, miért?! Sötét van. Villámok lobbannak. Nagy cseppekben zuhogni kezd az eső.

*

Otthon mégis csak megnyugodtam. Sokat gondoltam még az elgázolt emberre, de már nem éreztem az előbbi megrázkódtatást, s lassan elcsitult bennem az előbbi háborgás. Az aggodalom bizakodássá változott.

Azt a szegény embert kórházba viték. Orvosok sűrögnek körötte és mentik, mentik, megmentik. Ha az Isten is akarja; és én hiszem, hogy úgy akarja. A kőretapadt vér sem tölt el borzalommal senkit, mert senki sem látja már. Felmosta az eső. Az eső, amit szintén az Isten küldött.

S az élet miértje, mi talán csak engem ragadott meg, szintén eltűnt belőlem. Pár órával előbb még zaklatott ez a kérdés, féltem tőle, de már nem kérdezem. Hiszen ez a hitetlenség kérdése és én tudom a feleletet minden miéltre: Az Isten akarja.

Ma szerencsétlenség történt. Én láttam az életnek egy sötét képét. Miért? Isten akarta.

Jó felelet ez, jó hinni benne és jó megnyugodni benne.

Tudja az Isten, mit akar. S tudom, hogy mindig jót akar.

Kéri Ilonka

VIII. o. t. Bonyhád

ÉJJEL

Lakos György VII. o. t. Besaba.

Üvölt az Éj már,
tátog az ágyam,
dalol a lelkem
álmosan, lágyan:

harmatoz szemem,
gyöngyei esnek:
búsan hagyja el
a csalfa estet.

Süvít a szél is,
kiált az Éj is:
oly jó a zsongás
fülemnek mégis...

Ezer vágy csábít,
ködös szemem ül
csak vaksötéten,
árván, egyedül.

Tátog az ágyam,
remeg a lelkem,
s álomba ringok
édesen, csendben...

A templomból hazafelé.

Jánossy György VII. o. t. jutalmazott rajza.

ÁLMOM

Hófehér szárnyon — fenséges álom —
Rámhinti rezgő ködfátyolát,
S vonva a mélybe, süllyedő szárnyon
Elzengte csengő hattyúdalát.
Fel-fellobbanó picike lángok
Fénylettek messze, mint látomás.
Keblemből szálltak harsogó hangok
S úgy énekeltem, mint senki más.

Csalogány szárnyán, vágyaim álman
Megtisztult lelkem azúrba szállt.
Rajongó szívvel, zokogva, árván
Szárnyaló dalom imára vált.
Közeltgettem hozzám az eget lánya,

Felzengett számon egy vallomás,
Rám omlott lágyan szép glóriája
S úgy szerettem én, mint senki más.

Fényteli mennyben, mennyei fényben
Leroskadtunk az ég trónusán.
Kezdet és végben, az öröklétben
Szétfoszlottunk egy könnyes imán.
Öröm és bánat összevegyülve —
— Mennyei kedv és földi sírás —
Üdvözült, tiszta fénytől övezve
Úgy imádkoztunk, mint senki más.

Bulyáki Lajos,
tan. kép. int. növ.

Hét kis csibe

Sziller Márta, ev. leányg. II. o. t., Bpest.

Húsvét körül nagy lármára
Szaladtunk ki a pajtába.
Akkor kelt ki hét csibe,
— Meg is néztük izibe! —

Széles sátor, tollas sátor,
Puha pelyhes anyaszárnyból
Borult rájuk hirtelen,
Oltalmazón, melegen.

Cirmos cicánk, ahogy nézte,
A hét csibe megigézte:
„Csirkehús az ételem,
Mind a hetet megeszem.

Holnap este vacsorára,
Talán még ma uzsonnára...”
Igy szólt, s azzal odébb állt,
Eresz alatt somfordált.

Bodri, házunk hú csendőre,
Libák, kacsák, tyúkok öre,
Unatkozott mód felett,
Fogdosta a legyeket.

Ahogy cirmos közel lépett,
Gyanús szemmel arra nézett.
„No, ez megint rosszban jár,
Kártevésben sántikál.”

Egyet morgott. „Hé, barátom!
Hallgasd meg a jó tanácsom,
Hét kis csibénk elkerüld,
Fogam meg ne keserüld!”

De a cirmos gonosz fajta,
Titkon mohó száját nyalta.
Bokor mélyén lesbe állt,
Ahogy szokta, csendben várt.

Hét kis csibe mit sem sejtve,
Ezalatt már künn a kertbe!
Kaparászott nagy vígan,
Palánk tövén gondtalan.

Isten meleg napocskája
Tűzött le a kis tanyára,
Kövér kukac jó falat,
Akadt sok a rög alatt.

Anyó hívta kis csibéit.
Buzgón túrta a kert végét.
Épp egy nagy szöcskét fogott,
Mikor cirmos lecsapott.

Macska ugrott a prédára,
Bodri sem rest, a macskára.
A vén palánk remegett,
Ropogott meg recsegett.

Nosza vesd el, fel a lécre,
Futott cirmos bőrét féltve,
Jó magasra, ha lehet,
Mert még könnyen baj lehet!

Jaj, a Bodri, ha eléri,
Fülét, farkát még kitepi!
Szőre, bajsza égnek állt,
Úgy félt, hogy majd kővé vált.

Nagyokat fújt szörnyű zajjal,
C-dúr, H-moll macskakajjal.
Háta púpba merevült,
De még így se menekült.

Mert a vészes nagy lármára,
Ugatásra, nyávogásra,
Zsuzsi néni felfigyelt,
Ijedtében egyet nyelt.

Ahogy ott a konyha mélyén,
Rántást kevert tűzhely szélén,
Lecsapta a kanalat,
Seprüt fogott, úgy szaladt.

Torkos cirmost jól elverte,
Az udvarról kikergette.
Igy esett. Ki rosszban jár,
Néha bizony pörül jár.

Hét kis csibe most már végre,
Sétálhatott békességbe.
Cirmos csirkét nem evett,
Fogott hát egy egeret.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Mivel következő számunk június 5-én jelenik meg, rejtvénymegfejtőinket kérjük, hogy megfejtéseiket pontosan küldjék be.

Regény.

Irta: **Farkas Zoltán.**

(Kilencedik közlemény.)

Erre, mint valami varázsszóra, egyszerre udvarias lett a portás:

— Hja, az igazgató úr-betege? Első emelet 36, Terézia nővért keresse.

Terézia nővér megnyugtatta Bélát, hogy Jani már túl van a veszélyen. Súlyos eset volt, ha egy órával később hozzák be, talán nem is lehet rajta segíteni. De most már nincs ok aggodalomra. Erős, egészséges szíve van, kibírja.

Béla engedélyt kért, hogy este is eljöhessen érdeklődni, aztán indult vissza a konzumba. A kórház kapujában már többen álldogáltak, várván a látogatási idő kezdetét. Egy kékszoknyás, görnyedt svábasszony hangosan jajgatott és kezét tördelve sirdogált a „mai Hansele, Hansele” után. Béla hozzálépett és vigasztalni kezdte. Nincs már semmi baj. Holnap újra olyan lesz a Janija, mint az élet. El kellett mesélnie az egész rum-históriát, mert Schrammelné azt se tudta, mi van a fiával. Egy kiszolgáló lány szólt be hozzá délben, de csak annyit tudott, hogy Janival valami baj történt és beszállították a kórházba. Épen csak magára kapott valamit és rohant ide. A megnyugtató anyyira sikerült Bélának, hogy Schrammelné a végén már sírás helyett szídni

kezdte a „nichtsutz Hanselét”, mint a bokrot és nem valami kellemes ígéreteket helyezett számára kilátásba, ha hazakerül. Mérgének gyökere persze abba a félelembe ereszkedett, hogy Janit most ki fogják dobni a konzumból. Béla eziránt is megnyugtatta és erősen ígérte, hogy megkéri a főnököt, ne legyen Janihoz túl szigorú. Aztán már futva indult a konzum felé, mert a toronyóra szerint öt perc múlva megszólalnak a szirénák, kezdődik a munka.

Este is benézett a kórházba, de Jani még aludt.

Másnap vasárnap volt. Templom után egyenest a kórháznak tartott. Már ismerte a „dürgést”. A portásnak csak annyit vetett oda előkelő nyugalommal:

— Az igazgató úrhoz megyek, — meg se állt.

Tényleg, oda is igyekezett. Engedélyt akart kérni, hogy most délelőtt beszélhessen Janival, mert délután a látogatási időben bizonyára bejön az egész familiája s nem lehetne vele váltani egy nyugodt szót sem. Pedig neki nehéz beszéde van Janival, amihez csönd és egyedüllét szükséges.

— Jó, fiam, rendelkezésekre áll mind a kettő, — mosolygott rá az igazgató, — Jani az én betegem, különszobába

tettem. Nyugodtan beszélgethetsz velem. Később majd én is benézek hozzátok.

Jani épen tízóraizott, mikor Béla belépett hozzá. A különszobás koszt napi ötszöri étkezéssel járt. A befalt vajkenyér majd torkán akadt, ahogy meglátta Bélát. Letette a kenyeret, de egy szó nem jött ki a száján. Csak a verejték lepte el az ábrázatát s szép kövér gyöngyökben sorakozott az orra alá. Meg a keze remegett finoman.

— Szervusz, Jani! Hogy vagy? — próbálta Béla a fesztelenséget, de bizony az ő hangjából is kirezgett a hevesen kalapáló szíve. Úgy érezte magát, mint a kezdő hadvezér első csatája előtt. Most dől el, hogy szívük örökre egybefonódik-e, vagy úgy eltaszítják egymást, hogy sohase találkozhatnak többé. Tán még az örökkévalóságban sem . . .

— Jól . . . — mormogott Jani, aztán merőn maga elé nézve, sokáig babrálta a paplant.

A csönd mindig súlyosabb lett. Béla már épen meg akart szólalni, hogy valamiképp áthidalja ezt a köztük tátongó szakadékot, mikor Jani csendesen, féltéken, szégyenkezve hozzátette:

— Neked köszönhetem . . .

— Nekem? Nekem semmit sem, Janikám, — buzgott fel Bélából a szó az öröm mélyföldi melegével — mindent Istennek és az igazgató úrnak.

— Ne beszélj, — vágott közbe Jani a maga pokróc modorában, — megmondták nekem, hogy kidobtak a raktárajtóba és régen alulról szagolnám az ibolyát, ha te nem szaladgálsz és erőszakoskods az orvosoknál. Én meg . . .

Itt elcsuklott a hangja és megeredt a könnye, mint a záporosó.

Béla melléje ült, átkarolta vállát s úgy magyarázta neki:

— Ugyan, ne túlozz, ne túlozz, Janikám! Mindenkinek kötelessége orvost hívni, ha valaki rosszul lesz. Bárki van a helyemben, ugyanezt teszi. Különben is ki szaladhatott volna más? Nem én voltam a legfiatalabb? Ebből csak nem csinálsz parádét?

— Nem az! — legyintett Jani indulatosan. — De én ki akartalak dobálni a konzumból . . .

— Tudom, — nézett rá Béla csendesen — s annak magam voltam az oka.

— Te? — meresztett rá Jani két nedves szemét.

— Igen, én. Mert mi vitt téged erre a lépésre? A gyűlölet és irigység egy olyan emberrel szemben, aki más, magasabb világban él, mint te. Gőgösen fenn hordja az orrát, nem áll szóba veled, elnéz a fejed felett és önzően élvez mindannak az előnyét, amit a több iskolája rárakott. Ki az oka annak, hogy benned ez az irigység s nyomán a gyűlölet feltámadt? Csak én, egyedül csak én. Mert hiszen történhetett volna ez úgy is, hogy mindjárt az első pillanatban összebarátkozunk, jót-rosszat kitarunk egymás előtt. Te ideadod az üzlet, a szakma csinja-binja körül szerzett bő tapasztalataidat, én segíték neked mindazzal, amit az iskolázottság nyújthat s kéz a kézben törekszünk előre, felfelé. De én *élveztem* azt, hogy fiatalabb inas létemre föléd kerekedtem, eléd rugtattam olyan előnyökkel, amelyek hiányáról te igazán nem tehetsz. Tudod, hol döbbsz rám erre először? Mikor kirohantál a főnöki irodából leszegett fejjel s könyököddel dühösen elhárítottál az utadból. Ott egyszerre megértettem, hogy juthatott ennyire a dolog. S hidd el, talán sohse ébredek rá erre, ha nincs ez az eset. Jártam volna én is kasztjába bezárkó-

zott, gógös, önző szívvel, mint a legtöbb tanult ember s tapostam volna én is minden lépésemmel, minden mozdulatommal egy alacsonyabban álló testvérem szívén, önértetén. Pedig átkozott az a tanultság, amelyik csak szétszakítja az embereket s a gyűlölet mérgezett légkörét vonja köréjük.

— Érdekes . . . — tűnődött Jani maga elé bámulva. — Te honnan tudod ezt? Tényleg így volt valahogy. De én meg nem tudtam volna mondani, hogy tettem azt a . . .

— Nemrégén még én se. De mióta a gimnáziumból kimaradtam, új iskolába jártam. Ebbe ni! — vette elő Béla a kis Újtestamentumját. — Ebből megismertem a saját szívemet, s azóta olvasni tudok minden emberi szívben. Várj, elmondom neked, hogy kerültem be ebbe az iskolába. Azon a lucskos őszi napon volt, mikor először mentem be a konzumba. Tudod, én azt hittem, hogy tisztviselőnek vettek fel az irodába . . .

* *

Dél jól elmúlt, mire Korondy igazgató ráérkezett, hogy benyisson a különszobába. Két kipirult arcú, csillogó szemű fiút talált ott, amint valami szívet repesztő boldogsággal hajoltak a kis Újtestamentum fölé. Felszabadulás, megbékélés, egymásra találás, új, csodálatos életlehetőségek örömtüzei égtek szemükben, arcukon.

Dr. Korondy mosolygott. Nem volt hiába az az imádkozva töltött félóra a Bélának adott engedély után. Az operáció sikerült s a beteg él. Által ment a halálból az életbe. Most már másodszor, lélekben is . . .

Dr. Korondy odaült melléjük s most már hárman hajoltak az Élet Forrása fölé.

Jani két nap mulva vígan haza mehetett volna, hisz az alkoholmérgezésnek még a nyomát is kikurálták belőle, de Korondy igazgató nem engedte el.

— A lelki kúrát még nem fejeztük be, — mondta Bélának. — Ha az új palántát idő előtt kiszedjük a meleg ágyból és kiültetjük a szabadba, rámehet az egész palánta. Hadd erősödjék meg egy kicsit. Te ott csíráztál ki az út szélén a csalánok között. Ha megéltél, akkor most már nem kell féltünk. De Janinál nem kis ügy lesz az „átültetés”.

Igy aztán maradt Jani a „meleg ágyban” majd egy hétig. Dr. Korondy meg Béla tömték „lelki táplálékkal”. Kapott ajándékba szép kis Újtestamentumot, meg sok más olvasnivalót. Majd minden szabadidejüket nála töltötték mindketten. Beszélgettek, meghánytákvetettek minden kételyt, ami csak felmerült Janiban. S vele könnyen is lehetett boldogulni, mert nem volt képmutatató fajta. Ami a szívén, az a száján. Kimondta, amit gondolt, olyan vastagon, borzasan, cicoma nélkül, ahogy jött. De csupán makacsságból nem ragaszkodott semmihez. Átütő erejű, értelmes érvekkel nem vívott „catalaunumi csatát”, mint igen sok vitatkozó. Catalaunumról, Attila és Aetius csatájáról ugyanis azt beszéli a monda, hogy még a holtak is tovább harcoltak a levegőben. Hát igen sok vitatkozóznak régen „holtak” már az érvei, de azért még órák hosszat képes hadakozni a „levegőben”.

A melegágyi szép napok is lejártak s Janit a következő vasárnap délután elbocsátották a kórházból.

(Folyt. köv.)

Evangelikus magaslati diáküdülő.

Galya-tető felől felragyog a nap. Aranyos sugaraiban fürdik a Világ-hegy. Az erdő tisztásán álló üdülőben is kitárulnak a zsalugáteres ablakszemek. Kitódul az ifjúság és amint ragyogó szemmel megáll az életadó sugárözönben, igazán a szívek mélyéből szakad fel a reggeli himnusz: Zengd lelkem az új reggelt . . .

A szabadban elköltött bőséges reggeli után sétára indulunk és öt perc alatt már fent vagyunk az üdülőhöz tartozó 4 hold erdő fölött emelkedő, 900 m magas hegytetőn. A selymes réten megindul a vidám kergetőzés, repül a labda, amíg csak feljebb nem hág a nap; mert bizony a déli nappal nem jó itt a magasban tréfálni. Behúzódnak hát az erdő lombja alá. A napozó ruhára kabátkát veszünk és még takarót is teszünk a nyugágyba, mert a fák árnyékában bizony érezzük az erdő hús lehelletét. Három felé osztjuk az erdőt. Az első tisztáson ping-pongoznak, társas játékokkal szórakoznak, a másikon olvasnak, a harmadikon virágot szednek csokorba, hegedülnek-dalolnak az álmodozók.

12 órakor már ebédhez ülünk, hogy a déli órákban mindenki pihenjen. Az álmosak szobájukba vonulnak, de aki nem tud délután aludni, az is csendesesen pihen háromig a lombok alatt. A konyhában ez alatt szorgos kezek készítik az útra valót, mert az uzsonnát ki tudja hol esszük meg? Talán elmegyünk a Csörgő-malomhoz, ahol három kis patak szalad össze kacagó örömmel, vagy a Piszkés tetőről tekintünk a Tátra felé.

Nótaszóval indulunk haza. Az otthonmaradottak már nehezen várnak. Nekik még nem szabad hosszabb sétát tenni. Őket majd a Kékes-, Parád-, Galyára tervezett autóbussz kirándulás fogja a nagyobb túrákért kárpótolni.

Szeretnének-e tudni, hol van ez a szépséges hely? Keressétek ki a Mátra turista térképen Ötházhuta (ma Mátraszentimre) mellett Bagolyirtásnál a Jávoros kutat. Ez a forrás már az üdülőhöz tartozik és előtte van az új feltételes autóbussz megálló.

Júliusban leányokat, augusztusban középiskolás fiúkat várunk vendégül. Aki szeretne hozzánk jönni, az minél előbb jelentkezék Glatz József evangélikus vallástanító-lelkésznel (Rákosszentmihály, Rákosi-út 95.).

Ez a 840 m magasan fekvő üdülő kiválóan alkalmas **szívgyengeségben, mirigyzavarban, vérszegénységben szenvedő** gyermekeknek, azonban légzőszervi bántalmakban szenvedő, fertőző, vagy orvosi kezelést igénylő gyermekeket nem veszünk fel.

Evangelikusok, — ha június 1-ig jelentkeznek (10.— P előleg lefizetésével) és a megélhetés nem drágul lényegesen — több, mint 25% kedvezményt kapnak, így egész hónapra 110.— P-t fizetnek, mosás és fürdőszoba használattal. Napi pensio egyébként 5.— P.

SZÁMREJTVÉNY

(5 pont)

Jankó Miklós

14,	19,	4,	37,	11,	21,	2,	8,	20,	29	=	pogány.	<i>Stentelen</i>
13,	39,	3,	6,	22,	33					=	súlyos.	<i>fejhes</i>
23,	24,	31,	26,	10						=	hangjegy.	<i>szócsata</i>
25,	41,	42,	34,	30						=	magyar folyó.	<i>szócsata</i>
1,	7,	17,	12							=	... Liza.	<i>szócsata</i>
5,	15,	35								=	vonatkozó névmás.	<i>szócsata</i>
27,	32,	38,	28							=	szócsata.	<i>szócsata</i>
18,	16,	40								=	újságíró írja (egy betű hiján).	<i>szócsata</i>
36,	9									=	azonos betűk.	<i>szócsata</i>
1—42										=	Bibliai mondás.	<i>szócsata</i>

Most ahol van a ti kimesetek, ott van a ti szive tek is.

Az áprilisi szám rejtvényeinek megfejtése:

KERESZTREJTVÉNY.

L E N N I V A G Y N E M L E N N I
 E V E T ■ É R ■ U ■ S O ■ S I O V
 O E M ■ E K ■ K V E R I ■ Ö R Á
 N Z ■ A V A S ■ A ■ T É M A ■ I N
 A ■ E K A ■ ■ I T A ■ ■ A B A ■ Y
 R T ■ N ■ N Ő ■ Á ■ Ő S ■ S ■ S I
 D U N A ■ A ■ É N A ■ Z ■ E L É G
 O ■ I ■ I M E ■ I ■ M E G ■ É ■ R
 D E ■ V A T T A ■ M I K O R ■ N Ü
 A L M A ■ S E M M I R E ■ L E Y N
 V E R ■ V O L O ■ K É R I ■ S Á V
 I M ■ R O ■ Ó R R O N ■ Ó V ■ R A
 N ■ R Ó N A ■ E A R ■ É N E K ■ L
 C I Á N ■ R K ■ P ■ N K ■ S Ó Z D
 I R G A L M A S ■ I D É R E Z E B

BETŰREJTVÉNYEK.

ARAB TEADÉLUTÁN EB URA FAKÓ PONTY

BUDAPEST, 1940. MÁJUS.

XVIII. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította **Algöver Andor.**

Főszerkesztő: **Dr. Bánkúti Dezső.** Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Rempert Elek.**
 Szerkesztő bizottság: **Dr. H. Gaudy László,** Bpest, **Dr. Keken András,** Hódmezővásárhely,
Raskó Kálmán, Szarvas, **Dr. Ruhmann Jenő,** Sopron, **Welszer Gyula,** Nyiregyháza,
Dr. Zelenka Margit, Bpest.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Bpest, VII., Damjanich-u. 28b, III. 22. küldendők.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László,** Budapest, XI., Váli-út 4. II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszám: 26.111.

A lap megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 30 fillér.

ifj. Kellner Ernő könyvnyomdája, Budapest, V., Csáky-utca 10. 90652

Albrecht, Schmidt,